

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΤΥΝΙΔΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Έρευνα Αγοράς για την Παραγωγή Ελαιοκομικής Περιόδου Τυνησίας 2022-2023

1. Γενικά

Η Τυνησία είναι παγκοσμίως μια από τις μεγαλύτερες ελαιοπαραγωγούς χώρες με το ελαιόλαδο αποτελεί βασικό εξαγωγίμο αγροτικό προϊόν καθώς έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στα έσοδα από εξαγωγές γεωργικών προϊόντων και η καλλιέργεια της ελιάς απασχολεί και προσφέρει εισόδημα σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού. Η ελαιοπαραγωγή καθιστά την Τυνησία ανταγωνιστική με τη χώρα μας στις παγκόσμιες αγορές καθόσον μάλιστα φυτεύονται όλο και περισσότερες εκτάσεις, η τυποποίηση αυξάνεται και βελτιώνεται και υπάρχει μια σταθερή πολιτική υποστήριξης του προϊόντος.

2. Τρέχουσα Παραγωγή

Σε σχέση με την φετινή παραγωγή με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία σημειώνουμε τα εξής:

Η παραγωγή ελαιολάδου αναμένεται να φτάσει τους 200.000 τόνους την ελαιοκομική περίοδο 2022/2023, σύμφωνα με τον Εθνικό Οργανισμό Ελαιολάδου (Office National de l’Huile <https://www.onh.com.tn/> και <http://www.bulletin.onh.com.tn/index.php>). Η παραγωγή θα είναι μειωμένη κατά 20% σε σύγκριση με το απόθεμα των 240.000 τόνων που αποκτήθηκε κατά την προηγούμενη εσοδεία. Σημειώνει επίσης πτώση 22% σε σύγκριση με τον πενταετή μέσο όρο παραγωγής που εκτιμάται στους 257.000 τόνους μεταξύ 2016 και 2021.

Το αποτέλεσμα αυτό εξηγείται κυρίως από την έλλειψη βροχοπτώσεων που παρατηρείται στο κέντρο και στα νότια της χώρας, που συγκεντρώνουν περίπου το 75% των ελαιοκαλλιεργειών, αλλά και σε καύσωνες που πλήττουν ολόκληρη τη χώρα. Οι αρμόδιες τυνησιακές Αρχές πάντως εκτιμούν, ότι ως αποτέλεσμα της μείωσης της παγκόσμιας παραγωγής φέτος, θα σημειωθεί αύξηση των τιμών του ελαιολάδου, η οποία θα επιτρέψει στην Τυνησία να εξάγει μικρότερες ποσότητες ελαιολάδου με την ίδια ωστόσο αξία. Γενικά, ο όγκος των εξαγωγών ανέρχεται στο 80% της εθνικής παραγωγής.

Η φετινή συγκομιδή θα ξεκινήσει αργότερα από το συνηθισμένο ως αποτέλεσμα της έλλειψης βροχών και της αργότερης ωρίμανσης. Ωστόσο, οι μειώσεις της παραγωγής δεν σημειώθηκαν ομοιόμορφα στις κύριες ελαιοκαλλιεργητικές περιοχές της χώρας. Ενώ η πλειονότητα σημείωσε πτώση της παραγωγής, αρκετές περιοχές εμφανίζουν αύξηση της σοδειάς.

Φέτος, οι ελαιοπαραγωγοί στην περιφέρεια της πόλης Sfax αναμένουν να συλλέξουν περίπου 70.000 τόνους ελιές, σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο των προηγούμενων ετών

με εκτιμώμενη παραγωγή ελαιολάδου τους 17.000 τόνους. Επιπλέον, ελαιοπαραγωγοί στην περιφέρεια της πόλης Monastir, προβλέπουν ότι η συγκομιδή της ελιάς θα είναι 65% χαμηλότερη από πέρυσι. Οι παραγωγοί στη μικρή παράκτια περιοχή της χώρας που βρίσκεται βόρεια του Sfax υπολογίζουν ότι θα μαζέψουν 20.000 τόνους ελιές που θα παράγουν 4.000 τόνους ελαιόλαδο.

Στη βόρεια κεντρική Τυνησία, οι παραγωγοί από τη Manouba, πλησίον της Τύνιδας αναμένουν ότι η φετινή συγκομιδή ελιάς θα μειωθεί κατά 13% σε σύγκριση με πέρυσι. Η μικρή περιοχή θα παράγει 8.700 τόνους ελιές, που αναμένεται να δώσει 1.750 τόνους ελαιόλαδο. Στα βόρεια της χώρας, στην περιφέρεια της πόλης Bizerete, οι παραγωγοί έχουν προβλέψει επίσης μικρότερη σοδειά και αναμένουν παραγωγή 18.000 τόνους ελιάς, που αναμένεται να αποδώσουν 3.600 τόνους ελαιόλαδο. Πέρυσι η περιοχή είχε παράγει 24.000 τόνους ελιές.

Στη δυτική Τυνησία, οι ελαιοπαραγωγοί της περιφέρειας Gafsa αναμένουν να συλλέξουν για δεύτερη συνεχή χρονιά, περίπου 50.000 τόνους ελιές, οι οποίοι αντιστοιχούν σε 12.000 τόνους ελαιόλαδου.

Αντιθέτως, οι καλλιεργητές στην περιφέρεια της πόλης Gabès, νοτίως του Sfax, αναμένουν απότομη αύξηση, με την παραγωγή να αυξάνεται στους 60.000 τόνους ελιών σε σύγκριση με 31.500 τόνους πέρυσι. Στο Sidi Bouzid, ακριβώς δυτικά του Sfax, οι παραγωγοί περιμένουν επίσης μια ικανοποιητική σοδειά εκτιμώντας ότι η παραγωγή ελιάς θα ξεπεράσει φέτος τους 190.000 τόνους, σημειώνοντας αύξηση 40.000 τόνων σε σχέση με πέρυσι. Στη βορειοανατολική Τυνησία, αξιωματούχοι στην περιοχή Nabeul δήλωσαν ότι θα συλλέξουν περίπου 58.000 τόνους ελιές φέτος, μια αύξηση 4% σε σύγκριση με πέρυσι.

Σε ό,τι αφορά τις τρέχουσες τιμές πώλησης στην Τυνησία (Νοέμβριος 2022) κυμαίνονται από 12 έως 15 τυνησιακά δηνάρια (3,75 έως 4,6 ευρώ) ενώ σύμφωνα με εκτίμηση της Τυνησιακής Ένωσης Γεωργίας και Αλιείας (UTAP) θα φθάσει στα 17 δηνάρια (5,1 ευρώ).

Σε ό,τι αφορά στην προηγούμενη ελαιοκομική περίοδο 2021/2022, τα έσοδα από τις εξαγωγές ελαιολάδου κατέγραψαν, από την έναρξη της ως τον Οκτώβριο του 2022, αύξηση 29,3% σε σχέση με την προηγούμενη αντίστοιχη περίοδο 2020/2021, φτάνοντας τα 2,049 δις. δηνάρια (περίπου 680 εκ. ευρώ). Και τούτο παρά το γεγονός ότι οι εξαγόμενες ποσότητες ελαιολάδου μειώθηκαν κατά 6,3%, φτάνοντας τους 192 χιλιάδες τόνους σε σχέση με την περίοδο συγκομιδής ελιάς 2020/2021, όπου εξήχθησαν 204,8 χιλιάδες τόνοι ελαιολάδου στη διεθνή αγορά, αξίας 1,584 δις δηνάρια.

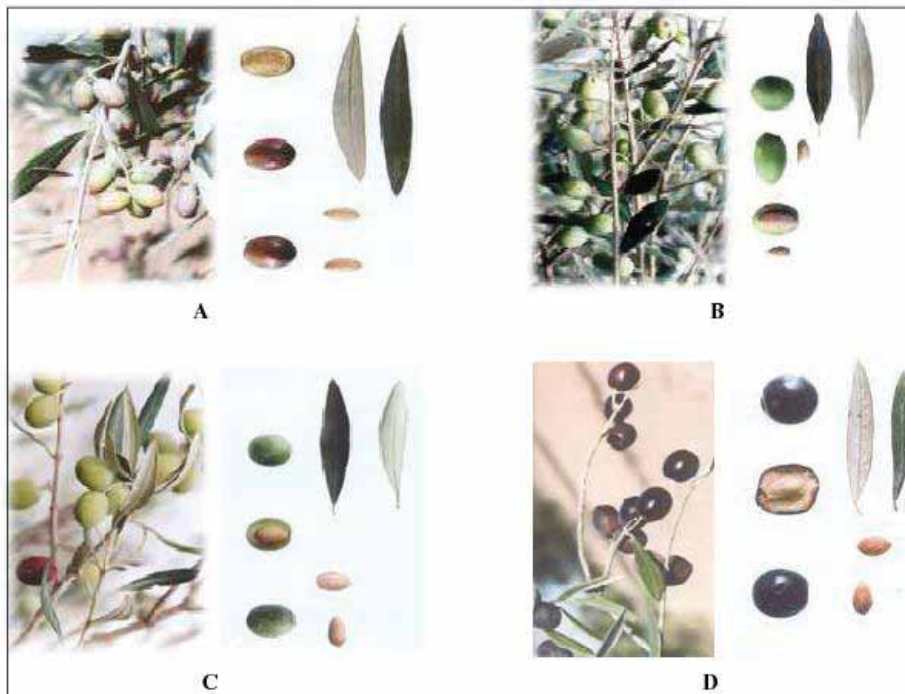
Οι μεγαλύτερες ποσότητες εξήχθησαν κυρίως στον Καναδά, τη Σαουδική Αραβία και τις ΗΠΑ με μερίδιο 44% των συνολικών εξαγωγών, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Τυνησιακού Οργανισμού Ελαιολάδου (29/10/2022). Σε σχετική σύσκεψη την ίδια ημερομηνία με συμμετοχή όλων των φορέων του ελαιοκομικού κλάδου (υπουργεία, επαγγελματίες και οι υποστηρικτικές δομές), εγκρίθηκαν τα προγράμματα προώθησης των φορέων και να επικαιροποιήθηκαν τα προγράμματα εξαγωγών για το οικονομικό έτος 2022. Οι συμμετέχοντες τόνισαν την ανάγκη επικαιροποίησης του κανονιστικού κειμένου που διέπει τον εγχώριο διαγωνισμό για το εθνικό βραβείο για το καλύτερο συσκευασμένο ελαιόλαδο, προκειμένου να καταστούν πιο ευέλικτοι οι όροι συμμετοχής και να δοθεί διεθνής διάσταση στον διαγωνισμό.

Σημαντική αγορά για το tunησιακό ελαιόλαδο αποτελεί η Ε.Ε. και με βάση την ισχύουσα Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τυνησίας προβλέπεται ετήσια ποσόστωση εξαγωγής 56.700 αδασμολόγητων τόνων ελαιολάδου. Κατά καιρούς έχουν δοθεί επιπλέον ποσότητες αδασμολόγητης πρόσβασης ως μέτρο στήριξης της tunησιακής οικονομίας.

3. Πολιτική Ελαιοκαλλιέργειας

Το Υπουργείο Γεωργίας τα τελευταία χρόνια προωθεί και ενισχύει τις αρδευόμενες καλλιέργειες που μπορούν να προσφέρουν σταθερή παραγωγή, όποιες κι αν είναι οι κλιματικές συνθήκες. Οι αρδευόμενες ελαιοκαλλιέργειες έχουν αυξηθεί την τελευταία δεκαετία στην Τυνησία από 40.000 εκτάρια σε 100.000 εκτάρια, παράγοντας μεταξύ 80 και 100.000 τόνους ελαιολάδου κάθε χρόνο. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, οι αρδευόμενες φυτείες θα μπορούσαν να παρέχουν σχεδόν το 80% της ελαιοκομίας.

Οι αρμόδιες Αρχές λαμβάνουν μέτρα για τους κινδύνους που απειλούν την ελαιοπαραγωγή κυρίως σε ότι αφορά την πρόληψη των ασθενειών και της απειλής της ελαιοπαραγωγής από το καταστροφικό βακτήριο "*Xylella fastidiosa*" που μαστίζει την Ιταλία και απειλεί τους ελαιώνες της Μεσογείου. Όσον αφορά την πρόοδο μιας εν εξελίξει εθνικής εκστρατείας για την καταπολέμηση των παρασιτικών ασθενειών, σύμφωνα με τα στοιχεία των Αρχών, προγραμματίζεται κάθε χρόνο σχέδιο φυτουγειονομικής προστασίας εκατομμυρίων ελαιόδεντρων.

Οι βασικότερες tunησιακές ποικιλίες ελιάς, A) Chemlali, B) Chétoui, C) Oueslati, D) Zarrazi
Πηγή εικόνων: Άρθρο La filière huile d'olive en Tunisie, των Ines Gharbi, Manel Issaoui et Mohamed Hammami

Η σημασία της ελαιοπαραγωγής για τη χώρα τονίζεται με κάθε τρόπο και υπάρχει ισχυρή κρατική και επιστημονική φροντίδα καθώς και προωθητικές ενέργειες για το tunησιακό ελαιόλαδο στην παγκόσμια αγορά.

Η Tunησία καυχίεται ότι αποτελεί κέντρο ελαιοκαλλιέργειας και παραγωγής ελαιολάδου από τα χρόνια της αρχαίας Καρχηδόνας. Τούτο συνεχίστηκε και τους επόμενους αιώνες καθώς οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες πήραν μέτρα ώστε η καλλιέργεια της ελιάς να επεκταθεί και η επαρχία να καταστεί το κέντρο ελαιοπαραγωγής της αυτοκρατορίας. Εν ολίγοις, το εμπόριο ελαιολάδου ήταν πάντα πηγή πλούτου για όλους τους πολιτισμούς που έχουν σημαδέψει την ιστορία της Tunησίας. Οι ελαιώνες υπάρχουν σε όλες τις περιοχές της Tunησίας, από βορρά προς νότο και από ανατολή προς δύση. Στα βόρεια της χώρας και σε ορισμένες περιοχές του κέντρου συνυπάρχουν με άλλες καλλιέργειες μονοετείς όπως τα δημητριακά ή οπωροφόρα δέντρα όπως εσπεριδοειδή, αμπέλια ή αμυγδαλιές, ενώ στα νότια, αποτελούν μονοκαλλιέργεια.

Κέντρα ελαιοπαραγωγής και ποικιλίες ελιάς

Πηγή εικόνων: Άρθρο La filière huile d'olive en Tunisie, των Ines Gharbi, Manel Issaoui et Mohamed Hammami

Γενικότερα, το ελαιόλαδο αποτελεί ένας από τους κύριους πυλώνες της tunησιακής οικονομίας καθώς παρέχει εισόδημα σε ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Επίσης αποτελεί το κύριο εξαγωγίμο γεωργικό προϊόν, και πολύτιμη πηγή συναλλάγματος. Η καλλιέργεια της ελιάς προσφέρει απασχόληση σε ένα αρκετά ευρύ φάσμα παραγωγικών δομών που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 57% του συνολικού αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ο κλάδος του ελαιολάδου και των παραγώγων του είναι ένας από τους στρατηγικούς κλάδους της

οικονομίας της Τυνησίας, λόγω των κοινωνικών και οικονομικών διαστάσεων της χώρας και αντιπροσωπεύει σχεδόν το 15% της συνολικής αξίας της τελικής γεωργικής παραγωγής. Το διεθνές εμπόριο ελαιολάδου αντιπροσωπεύει το 50% των συνολικών αγροτικών εξαγωγών, το 5,5% των συνολικών εξαγωγών και είναι η πέμπτη μεγαλύτερη πηγή εισοδήματος σε ξένο νόμισμα για τη χώρα. Ο κλάδος της ελιάς (ελαιοκαλλιέργεια συν ελαιοβιομηχανία) υποστηρίζει, άμεσα ή έμμεσα, περισσότερα από ένα εκατομμύριο άτομα και παρέχει 34 εκατομμύρια εργάσιμες ημέρες ετησίως, που ισοδυναμούν με περισσότερο από το 20% της αγροτικής απασχόλησης.

Στόχος του τυνησιακού Υπουργείου Γεωργίας είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και της επιστημονικής έρευνας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τυνησιακού ελαιολάδου στις ξένες αγορές, η κατάκτηση νέων αγορών, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας του, η προώθηση του βιολογικού ελαιολάδου κ.α. Σύμφωνα με το σχεδιασμό και την αύξηση των εκτάσεων ελαιοκαλλιέργειας η οποία φθάνει τα 22 χιλιάδες εκτάρια ετησίως, η παραγωγή θα φθάνει στους 270 χιλιάδες τόνους ελαιολάδου κατά μέσο όρο ανά διετία ως το 2030.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι σχετικά με το τυνησιακό ελαιόλαδο: Εθνικός Οργανισμός Ελαιολάδου <http://www.onh.com.tn>, <http://www.bulletin.onh.com.tn/index.php>, <http://www.tunisia-oliveoil.com/En/>, <http://www.utap.org.tn>, <http://www.onagri.nat.tn/> .

Τύνιδα, Νοέμβριος 2022

Γεώργιος Σακουφάκης
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄